

2009-12-03

511-86706-09
1290-235

Vår referens

Enligt Sändlista

Miljöavdelningen
Johan Johnmark
040/044-25 25 54

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Skärsnäs i Kristianstad kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen fastställer att skötselplanen, daterad den 3 december 2009, för naturreservatet Skärsnäs i Kristianstad kommun skall gälla tills vidare.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet Skärsnäs i Kristianstad kommun. Naturreservatet bildades den 3 december 2009. Förslaget har remissbehandlats.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen skall, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m., fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén och Johan Johnmark, föredragande.

Per-Magnus Åhrén

Johan Johnmark

fastställande av skötselplan

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Plusgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

2(3)

2009-12-03

511-86706-09

1290-235

Bilagor:

Skötselplan för naturreservatet Skärsnäs

Hur man överklagar

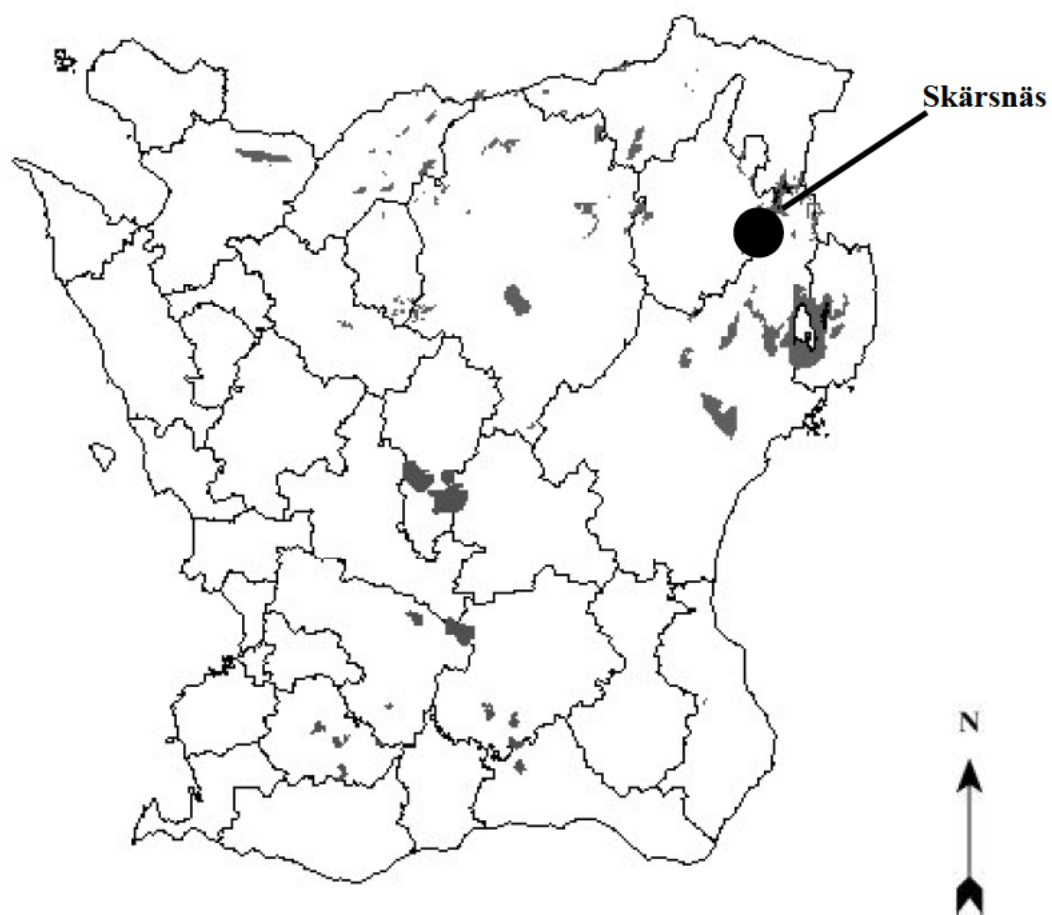
Skötselplan

Skärsnäs

Kristianstad kommun
Skåne län

Diarienummer	511-86706-09, 1290-235
Beslutsdatum:	2009-12-03
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Skärnäs Länsstyrelsen i Skåne län
Utgiven av Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Upplaga:	40 ex.
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen i Skåne län 2009
Omslagsbild:	Ädellövskog foto: Johan Johnmark

Översiktskarta med kommungränser och områdets läge. Skala cirka 1:1000 000.

Innehållsförteckning

1 Syftet med naturreservatet.....	5
2 Beskrivning av området.....	6
2.1 Administrativa data	6
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning	7
2.3 Områdets bevarandevärden.....	8
2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden	8
2.3.2 Biologiska bevarandevärden.....	8
2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden	8
2.3.4 Intressen för friluftslivet	9
3 Planerad markanvändning och skötsel	9
3.1 Övergripande bevarandemål	9
3.2 Generella åtgärder	9
3.3 Skötselområden	9
4 Mål och åtgärder för skötselområden.....	9
4.1 Skötselområde Skog-Värdekärna 46,2 hektar.....	9
4.1.1 Beskrivning.....	9
4.1.2 Bevarandemål.....	10
4.1.3 Skötselåtgärder	10
4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	10
4.2 Skötselområde Skog-Utvecklingsmark 28,3 hektar	10
4.2.1 Beskrivning.....	10
4.2.2 Bevarandemål.....	11
4.2.3 Skötselåtgärder	11
4.2.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	11
4.3 Skötselområde Odlingslandskapet 6,1 hektar	11
4.3.1 Beskrivning.....	11
4.3.2 Bevarandemål	11
4.3.3 Skötselåtgärder	11
4.3.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	11
5 Friluftsliv och turism.....	12
5.1 Allmän inledning	12
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	12
5.3 Information	12
5.2 Leder, eldstäder och tältplats	12
5.5 Renhållning och sanitära anordningar	12
6 Jakt.....	13
7 Tillsyn.....	13
8 Dokumentation och uppföljning.....	13
8.1 Uppföljning av skötselmål	13
8.2 dokumentation av skötselåtgärder	13
8.3 Uppföljning av kostnader	13
10 Kostnader och finansiering.....	13
10.1 Ekonomisk utredning.....	13
10.2 Finansiering av förvaltningen	14
11 Källor	14
11.1 Kartor	14
11.2 Foton.....	14
11.3 Skriftliga källor	14
12 Utdrag ur fastighetsregistret	15

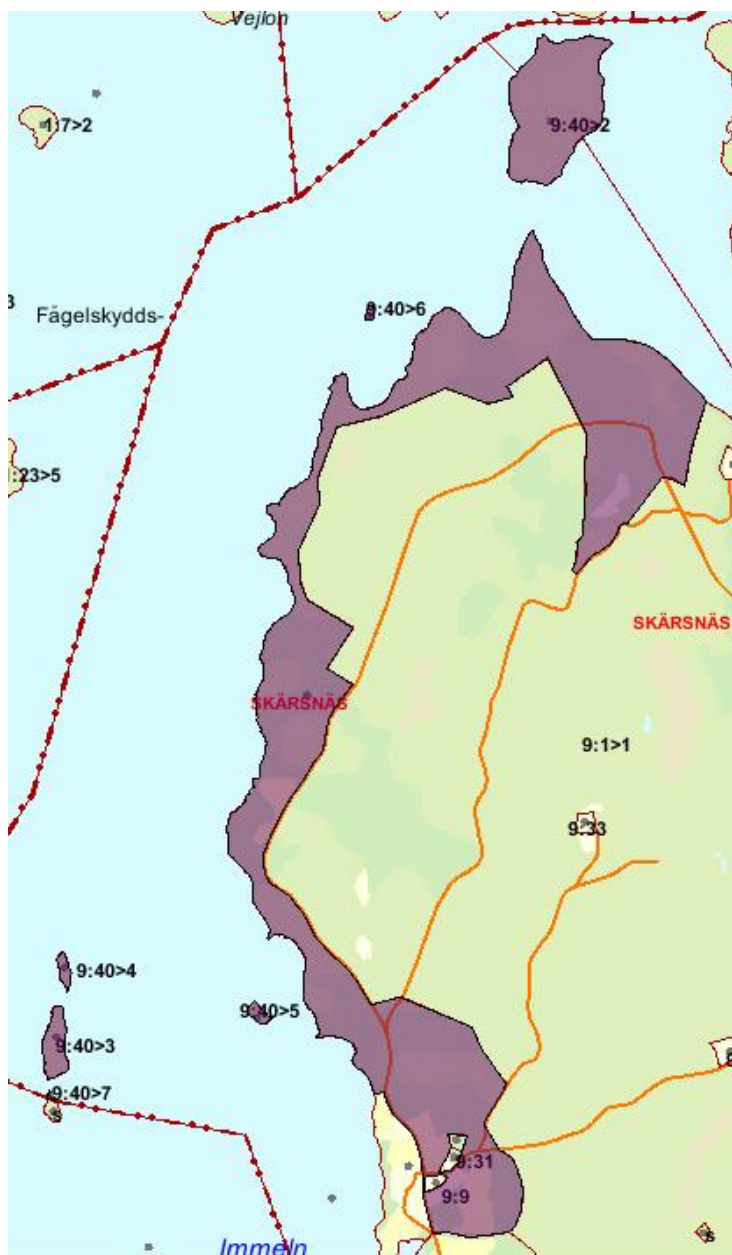
BILAGOR

1. Skötselområde
2. Anläggningar

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara och restaurera ädellövskog bestående av främst bok, ek med inslag av tall och enstaka granar, där mängden död och döende ved är stor.
- Bevara och utveckla områdets strandskogar, med bl.a. solbelysta tallar,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna, nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.
- Skydda häckande fåglar ute på öarna,
- Bevara odlingslandskapet kring Skärsnäs Norregård,
- Främja det rörliga friluftslivet.

Naturreservatet är mörkfärgat och avgränsat med heldragen svart linje

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Skärsnäs
Objektnummer	1004588
Skyddsform	Naturresevat
Beslutsdatum	2009-12-03
Förvaltare	Länsstyrelsen
Internationella åtaganden	-
Län	Skåne
Kommun	Kristianstad
Församling/socken	Vånga
Biogeografisk region	Kontinental
Läge	Området är beläget ca 30 km nordost om Kristianstad
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 5.
Koordinater	N6237635, Ö459861 (SWEREF 99)
Fastigheter och markägare	Skärsnäs 9:40, Statens Naturvårdsverk
Servitut och nyttjanderätter	Servitut och nyttjanderätterna bifogas till denna skötselplan.
Arealer	Totalt ca 80 ha
Markslag	Land ca 80 ha Skog ca 74 ha

EU-prioriterade arter

Hårklomossa, *Dichelyma capillaceum*, habitatdirektivets bilaga nr 2, artkod 1383

Av Artdatabanken rödlistade arter

Rutskinn, *Xylobolus frustulatus* Missgynnad (NT)

Planförfattare: Johan Johnmark

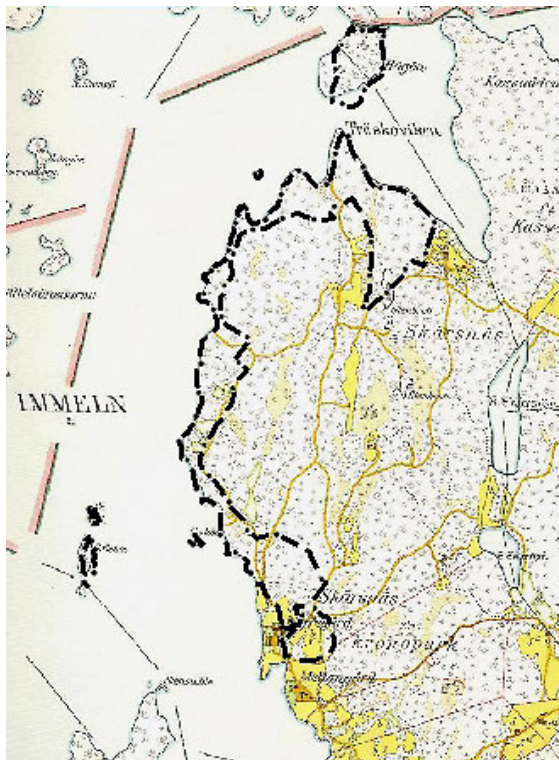
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning

Skärsnäs har troligen varit skogsbeklätt under mycket lång tid. Av källor från 1600-talet framkommer det att i det närliggande Kullaskogen var bevuxet med tall med inslag av ädellöv, framförallt bok. I Skärsnäs torde ädellövinslaget varit något högre. På Generalstabskartan från år 1869-talet visar att området är klätt med lövskog.

Generalstabskartan

Den ekonomiska kartan från 1930-talet visar att området fortfarande är lövskogsklätt. Nu har dock granen gjort sitt intåg i området.

1930 års karta

Mellan 1930 och ekonomiska kartan från 1973 planterades området delvis med gran. År 2009 består större delen av området av produktionsskötta bokskogar och granplanteringar. Den smala strandskogsremsan har dock en mer varierad skog både avseende trädarter, ålder och struktur.

2.3 Områdets bevarandevärden

Skärsnäs angränsar till i ett större område som är utpekad som riksintresse för naturvården (N17-Immeln-Raslången) och ingår i ett större område som är av riksintresse för friluftslivet (L:F3 Ivösjön-Immeln-Ryssberget) samt ingår i ett större område som är utpekad som värdefull tätortsnära natur (Immelns sjösystem och Kullaskogen).

Skärsnäs utgör en värdekärna inom en utpekad värdestrakt i strategin för formellt skydd av skog i Skåne län.

Odlingslandskapet i södra delen av naturreservatet ingår i ett större område som omfattas av bevarandeplan för odlingslandskapet, Skärsnäsfjorden.

2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inom naturreservatet förekommer de norra delarna av den s.k. "Västanaformationen" med intressanta mineral och bergarter vilka rönt stort intresse och vetenskapligt studerats under lång tid.

I norra delen av naturreservatet finns ett nedlagt diabasbrott med tillhörande skrotstenshögar. Diabasbrytningen påbörjades i stor skala på 1890-talet i Göinge. Det är okänt när stenbrytning skedde i Skärsnäs. Det är utmarkerat som stenbrott på 1930 års karta, dock ser det vattenfylt ut. På flygfoto från år 1940 är det definitivt övergivet.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Strandskog bl.a. bestående av storkroniga pansarbarkstallar (med bl.a. grynig blåslav och utgångshål av skalbaggar) och gamla rötade bokar. Gammal skog ute på öarna, varav en ö hyser häckande fiskgjuse. 150 årig ädellövskog, delvis bestående av jätteekar, i anslutning till Skärsnäs Norregård. I ädellövskogen finns viss mängd död ved. I övrigt 115-120 årig produktionsbokskog, med i dagsläget i princip ingen död ved, men med stor potential. Vid Träskovikens sydvästra sida förekommer i strandzonen rikligt med hårklomossa samt rikligt med död ved i form av högstubbar och lågor.

Skärsnäs som helhet lider tyvärr akut brist på död och döende ved.

2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns rester efter en kvarn i sydvästra delen av naturreservatet. Kvarnlämningen är 20x20 meter och består av en husgrund, en ränna och ett naturligt fall. Husgrunden är 10x8 meter (NV-SÖ). Rännan är 5 meter (NÖ-SV) och 1.5-2-5 meter bred med ställvis synliga kallmurade 0.2-0.4 meter stora stenar.

2.3.4 Intressen för friluftslivet

Cirka 600 meter öster om naturreservatet passerar skåneleden. Det finns bra grusvägar emellan skåneleden och naturreservatet, vilket medför att en eventuell framtida omdragning av skåneleden skulle vara tämligen enkel.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande bevarandemål

- Bevara och restaurera ädellövskog bestående av främst bok, ek med inslag av tall, där mängden död och döende ved är stor.
- Bevara och nyskapa solbelysta tallar utmed standlinjen,
- Bevara och utveckla fågellivet i området,
- Bevara odlingslandskapet kring Skärnäs Norregård,

3.2 Generella åtgärder

Naturvårdsgallringar. Avverkning av granplanteringar.

3.3 Skötselområden

Naturreservatet består av tre skötselområden.

- Skog-Värdekärna
- Skog-Utvecklingsmark
- Odlingslandskapet

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.1 Skötselområde Skog-Värdekärna, 46,2 hektar

4.1.1 Beskrivning

Främst produktionsskog med cirka 110-125 åriga bokar. Kring Skärnäs Norregård finns en cirka 150 årig ädellövskog med grova ekar och med visst inslag av död ved. Smal olikåldrig strandskog med bl.a. grova solbelysta tallar (skulle kunna utgöra lämpligt habitat för reliktböck (*Nothofagus punctata*, missgynnad NT)).

Bokskog med blåbärsris

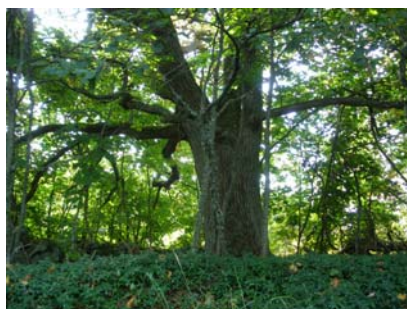
Strandskog med solbelyst grov tall

4.1.2 Bevarandemål

Olikåldrig ädellövskog med inslag av löv, tall och enstaka granar. Mängden död och döende ved bör vara stor. År 2020 bör död ved utgöra cirka 20 m³/ha och år 2030 bör den vara cirka 40 m³/ha. Därefter bör utvärdering ske huruvida mängden död ved är tillräcklig eller behöver öka, dock behöver ny död ved skapas kontinuerligt. Solbelysta tallar, frihuggna grova ekar och ersättningsträd för dessa. Invasiva träd- och buskarter ska ej förekomma inom området.

4.1.3 Skötselåtgärder

Naturvårdsgallringar och ringbarkningar i syfte att gynna grova ädellövträd och solbelysta tallar. Frihuggning av grova ekar och ersättningsträd för dessa. Avverkade träd, med undantag av gran, ska ligga kvar.

De spärrkroniga ekarna som är i behov av frihuggning, (N6236525, Ö460131), (N6236279, Ö460301)

4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området kommer att utveckla en flerskiktad ädellövskog med inslag av löv, tall och enstaka granar. Mängden död och döende ved i området kommer att vara stor. Skyddsvärda arter i området och från omgivningarna inkommande arter, kommer att gynnas.

4.2 Skötselområde Skog-Utvecklingsmark, 28,3 hektar

4.2.1 Beskrivning

Granplanteringar i åldern cirka 20-70 år

Cirka 20 årig granplantering, hög tid att gallra

Slutavverkningsmogen granplantering

4.2.2 Bevarandemål

Successiv omförelse till olikåldrig ädellövskog med inslag av löv, tall och enstaka granar. På sikt ska skötselområdet uppgå i Skötselområde-Värdekärna. Invasiva träd- och buskarter ska ej förekomma inom området.

4.2.3 Skötselåtgärder

Avverkning och gallring av granplanteringarna. När dessa nått avverkningsmogen ålder ska de slutavverkas. Borttagning av barkborreangripna träd. Granen kan användas som skärm för framtida ädellöv etablering. Avverkning av cypresser och ädelgranar (den grövsta ädelgranen kan dock få stå kvar N6237079, Ö459830). Allt gran och cypressvirke får saluföras.

4.2.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Värdekärnorna i området kommer att kunna knytas samman allt eftersom granplanteringarna avvecklas och ädellövskog tillåts växa upp. Området kommer på sikt att utveckla en flerskiktad ädellövskog med inslag av tall. Mängden död och döende ved i området kommer att öka. Skyddsvärda arter i området och från omgivningarna inkommande arter kommer att gynnas.

4.3 Skötselområde Odlingslandskapet 6,1 hektar

4.3.1 Beskrivning

Öppen mark som nyttas för vallskörd. Ett flertal boningshus ligger som enklaver i naturreservatet. I området finns några enstaka åkerholmar.

Del av det odlade området

4.3.2 Bevarandemål

Öppen ekologiskt odlad mark, med enstaka åkerholmar.

4.3.3 Skötselåtgärder

Årligt brukande antingen med vall, spannmål eller annan gröda. Borttagning av parkslide vid Skärnsås Norregård, ungefär (N6236308, Ö460331)

4.3.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Ett bevarande av odlingslandskapet och en öppen boendemiljö för de närboende.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Cirka 600 meter öster om naturreservatet passerar skåneleden. På sikt bör Skåneleden kunna dras om och då passera igenom naturreservatet. Eldstäder och tältplatser, eventuellt vindskydd bör iordningställas i naturreservatet.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning skall utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

5.3 Information

En styck vägskylt sätts upp år 2012 vid länsvägen (N6235187, Ö461110). En styck vägskylt sätts upp år 2012 vid Skåneleden (N6237588, Ö461318). Informationsskyltar sätts upp år 2010 vid södra infartens angöringsplats (plats för två bilar) (N6236516, Ö460121) och vid vägen i nordöstra delen (N6238289, Ö460921). Skyltarna underhålls vid behov. Samtliga öar förses år 2010 med tydliga beträdnadsförbudsskyltar enligt föreskrifterna i beslutet om naturreservat.

Södra infartens angöringsplats

5.4 Leder, eldstäder och tältplats

En enklare markerad led bör anläggas inom naturreservatet ifrån södra infartens angöringsplats till vägen i nordöstra delen med returväg på grusvägen som delvis följer naturreservatetsgräns.

Eldstäder förekommer idag inom området, främst vid stranden (N6237242, Ö459673). Här bör en ordentlig eldstad, med mindre vedförråd anläggas. Det bör finnas möjlighet att tälta i detta område. Ute på udden vid (N6238962, Ö460540) bör en eldstad, med mindre vedförråd anläggas. Vidare bör här anläggas en tältplats, möjligen ett vindskydd. Om eldstad anläggs på udden bör en för brandbilar farbar väg iordningsställas dit ut.

5.5 Renhållning och sanitära anordningar

Behov av sanitära anordningar och soptunnor anses ej föreligga i dagsläget. Detta bör omprövas då tältplatserna, möjligen vindskyddet är iordningsställda eller om Skåneleden skulle passera igenom området.

6 Jakt

Jakt och fångst av vilt omfattas inte av föreskrifterna för naturreservatet. Jakträtten är upplåten genom arrende.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av skötsel mål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Vart 5:e år:

Uppföljning av utvecklingen av ädellövskogen med inslag av löv, tall och enstaka granar.

Uppskattning av mängden död ved i antal m³/ha.

Tillse statusen för frihuggna spärrkroniga ekar och solbelysta strandnära tallar,

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

En gång per år:

Tillse att skyltarna är hela och rena samt att informationen är aktuell.

Tillse att anlagd stig är framkomlig.

8.2 dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skylt.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

Dokumentation när stig är framröjd och underhållt.

Dokumentation när tältplatser, eldstäder, ev. vindskydd iordningställts och underhållits.

8.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

9 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

10 Kostnader och finansiering

10.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

10.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av reservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av vägskyltar 2 styck och informationsskyltar 2 styck,
- genomförande av skötselplanens mål,
- uppföljning av skötselåtgärder,
- anläggande av markerad led,
- anläggande av eldstäder och tältplatser, eventuellt vindskydd, ordnande med ved,
- övervakning av framförallt trädbeståndens utveckling i området och förekomsten av död ved.
- tillsyn av naturreservatet,

Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.

11 Källor

11.1 Kartor

Generalstabskartan 1869, Lantmäteriet

Ekonomiska kartan 1930, Lantmäteriet

Kornfält, K.-A. och Bergström, J., 1983. *Beskrivning till berggrundskartan 3E Karlshamn NV*. Sveriges geologiska undersökning, serie Af nr 135.

Persson, M., 2000 *Beskrivning till jordartskartan 3E Karlshamn NV*. Sveriges geologiska undersökning, serie Ae nr 136.

11.2 Foton

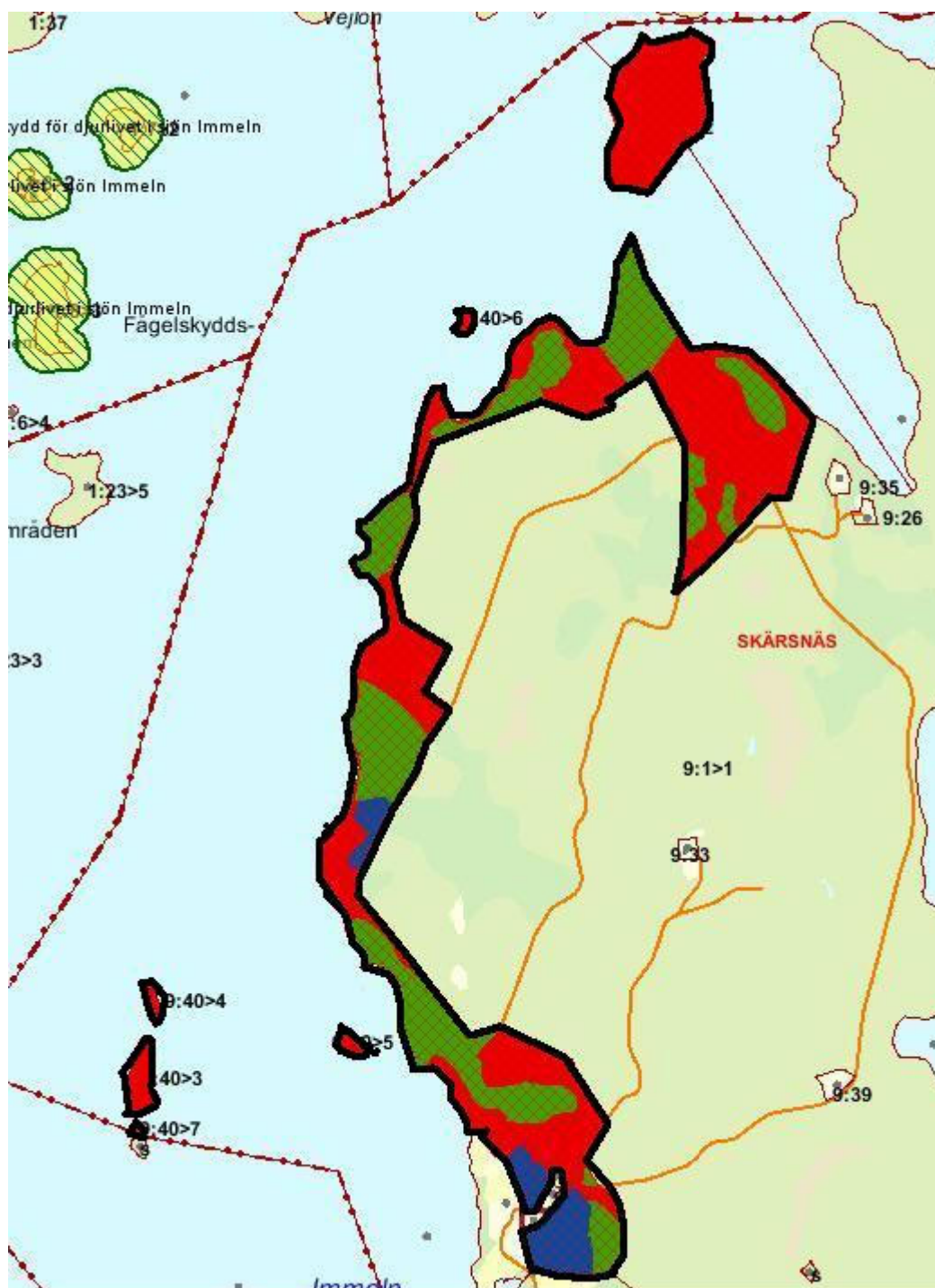
Samtliga Johan Johnmark

11.3 Skriftliga källor

Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Rapport 2006:14, Länsstyrelsen i Skåne län

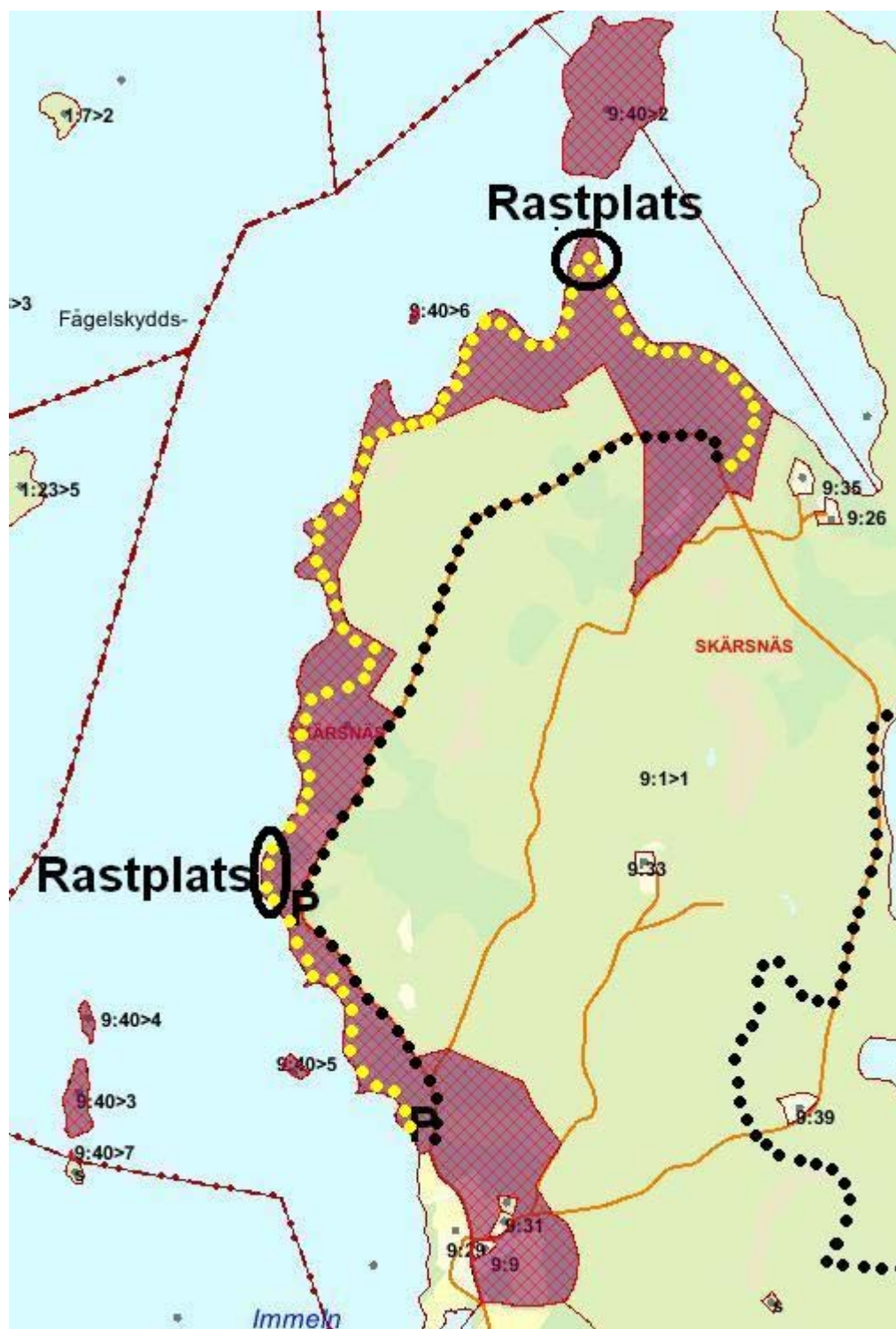
Bilaga 1

Skötselområden

Bilaga 2

Anläggningar

Parkeringar, rastplatser och markerade leder.

Svart led = befintlig (Skåne leden i öst)

Gul led = Preliminär sträckning för ny led

Naturreseptatet Skärsnäs i Kristianstad kommun består delvis av ädellövsfog. Det rörliga friluftslivet har goda möjligheter att utvecklas i området. En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv och turism, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske